LÄÄKÄRIPALVELUYRITYKSET RY
Eteläranta 10, PL 30, 00131 Helsinki

12.10.2026

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta
stv@eduskunta.fi

ASIA LPY:n kirjallinen lausunto / HE 181/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta on pyytänyt Lääkäripalveluyritykset ry:n (LPY) asiantuntijakuulemiseen etäyhteydellä 13.10.2026 sekä yhdistyksen kirjallisen asiantuntijalausunnon hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetun lain muuttamisesta sekä Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n muuttamisesta.

LPY kiittää tilaisuudesta tulla kuulluksi ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

Yleistä valvontalaista ja sen tavoitteista

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta tuli voimaan 1.1.2024. Laissa säädetään sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestäjien valvonnasta ja omavalvonnasta sekä yksityisten ja julkisten palveluntuottajien toimintaedellytyksistä, rekisteröinnistä, omavalvonnasta ja viranomaisvalvonnasta.

LPY kannattaa valvontalain keskeisiä tavoitteita: asiakas- ja potilasturvallisuuden parantamista ja alan toimijoiden valvonnan yhdenmukaistamista.

Valvontalaissa säädetään yhtenäisestä sekä julkisia että yksityisiä palveluntuottajia koskevasta rekisteröintimenettelystä. Rekisteröinti on edellytys sosiaali- ja terveyspalveluiden tuottamiselle. Palveluntuottajat ja niiden palveluyksiköt tallennetaan Lupa- ja valvontaviraston (LVV) ylläpitämään valtakunnalliseen Soteri-rekisteriin.

Soteri-rekisterin hakemuskäsittely ruuhkautui lain voimaantulon jälkeen. Tilannetta yritettiin korjata 1.1.2025 voimaan tulleella lain väliaikaisella muutoksella, jonka myötä yksityisten elinkeinonharjoittajien ja muiden verrattavassa asemassa olevien pienten sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajien on ollut väliaikaisesti mahdollista aloittaa toimintansa tai toteuttaa jo rekisteröidyn toiminnan olennainen muutos ennen valvontalain mukaista rekisteröintipäätöstä.

Sosiaali- ja terveysministeriön (STM) arviomuistio väliaikaisen sääntelyn toimivuudesta ja Soteri-rekisteröinnin joustavoittamismahdollisuuksista oli lausunnolla kevättalvella 2026. Sitä on hyödynnetty lausunnolla olevien lakimuutosesitysten valmistelussa.

LPY teki 17.4.2026 STM:n arviomuistiosta antamassaan lausunnossa 18 esitystä valvontalain uudistamiseksi ja Soteri-rekisteröintien joustavoittamiseksi. Uudistimme esityksemme käsittelyssä olevien lakiesitysten valmisteluvaiheessa 23.6.2026 antamassamme lausunnossa.

12.10.2026

Kommentit lakimuutosesityksistä

LPY:n mielestä on tarkoituksenmukaista säätää yhtenäisestä sekä julkisia että yksityisiä palveluntuottajia koskevasta rekisteröintimenettelystä riippumatta palveluntuottajan oikeudellisesta muodosta.

Katsomme, että esitetyt lakimuutokset eivät mahdollista valvontalain keskeisten tavoitteiden saavuttamista.

Tärkeimmät lakimuutoksia edellyttävät esityksemme

1. Soteri-rekisteriin pitäisi automaattisesti hyväksyä yritysmuodosta riippumatta kaikki jo kertaalleen rekisteröityneet palveluntuottajat, kun ne siirtyvät palveluntuottajaksi toisen rekisteröityneen palveluntuottajan toimipisteeseen. Tällöin Soteri-rekisteröinnin hyväksymiseen riittäisi ilmoituksen tekeminen ja palvelutuotannon voisi aloittaa heti. Palveluntuottajan ammattitaito ja osaaminen eivät katoa mihinkään, jos hän/se siirtyy toiseen palvelupisteeseen tuottamaan vastaavia palveluita, joiden osalta hän/se on jo kerran rekisteröitynyt.

2. Valvontalakia sovelletaan vain sosiaali- ja terveysalan koulutuksen saaneisiin ja kyseisiä palveluita tuottaviin toimijoihin. Sosiaali- ja terveyspalveluiden tukipalveluita, esimerkiksi kuljetus- tai ateriapalveluita, tuottavilta yrityksiltä ei pidä edellyttää rekisteröitymistä Soteri-rekisteriin. Niiden toiminnan valvontavastuu on joko järjestämisvastuullisilla hyvinvointialueilla tai kyseisiä palveluita osana sote-palveluita hankkivilla palveluntuottajilla.

3. Valvontalain käsitteistöä selkeytetään. Erityisesti palvelupisteen ja palveluyksikön määritelmät on kirjattava selkeämmin, jotta rekisteröinti vastaa paremmin palvelutuotannon todellista luonnetta ja palveluntuottajien velvoitteet ovat ymmärrettäviä.

4. Lupaviranomaiselle (LVV) on järjestettävä riittävät tiedonsaantioikeudet valvontalain mukaisten tehtäviensä suorittamista varten. Samalla on kuitenkin varmistettava, ettei siitä aiheudu tarpeettomia tietoturva- tai yksityisyydensuojariskejä.

Perustelimme lakimuutosesityksiämme valvontalain alkuperäisten tavoitteiden saavuttamisen edellytysten parantamisella.

Julkisen sektorin ylipitkä siirtymäaika

LPY piti valvontalain valmistelun yhteydessä julkisen sektorin palveluntuottajille myönnettyä kohtuullista Soteri-rekisteröinnin siirtymäaikaa perusteltuna, koska samanaikaisesti oli käynnissä suuri organisaatiouudistus eli sote-palveluiden siirtyminen kuntasektorilta hyvinvointialueille. Emme kuitenkaan pidä tarkoituksenmukaisena esitettyä rekisteröinnin siirtymäajan jatkamista vuoteen 2032 asti.

Yhdistys muistuttaa, että rekisteröinnissä on kyse välttämättömien toimintojen järjestämisestä lainsäädännön edellyttämällä tavalla sekä vain ns. perustietojen kirjaamisesta samaan rekisteriin muiden toimijoiden kanssa. Tarvitsevatko hyvinvointialueet ja muut julkisen sektorin palveluntuottajat edellä mainittujen tehtävien suorittamiseen kahdeksan vuoden siirtymäajan?

Ismo Partanen
toiminnanjohtaja
p. 040 518 5799
s-posti: ismo.partanen@lpy.fi